

Nr 264.

Godkänd av första kammaren den 29 maj 1940.

Godkänd av andra kammaren den 29 maj 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 150.)

Till Konungen.

I propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1940/41 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkterna 120, 123, 131, 161, 164, 170 och 180 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1940) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som bleve riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1940/41

dels till Högre lärarinneseminariet: Avlöningar ett förslagsanslag av 420,000 kronor;

dels till Allmänna läroverken: Avlöningar ett förslagsanslag av 26,400,000 kronor;

dels till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor ett förslagsanslag av 4,000,000 kronor;

dels till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor ett förslagsanslag av 3,300,000 kronor;

dels till Privatläroverk: Bidrag till högre goss- och samskolor ett förslagsanslag av 525,000 kronor;

dels till Privatläroverk: Bidrag till högre flickskolor ett förslagsanslag av 500,000 kronor;

dels till Privatläroverk: Bidrag till enskilda mellanskolor ett förslagsanslag av 77,300 kronor;

dels till Understöd till högre folkskolor ett förslagsanslag av 3,200,000 kronor;

dels till Läroanstalter för blinda: Avlöningar ett förslagsanslag av 375,000 kronor;

dels till Läroanstalter för blinda: Omkostnader ett förslagsanslag av 150,000 kronor;

dels till Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Avlöningar ett förslagsanslag av 204,000 kronor;

dels till Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Omkostnader ett förslagsanslag av 80,000 kronor;

dels till Dövstumskolorna: Avlöningar ett förslagsanslag av 1,235,000 kronor;

dels till Dövstumskolorna: Omkostnader ett förslagsanslag av 470,000 kronor;

dels ock till Tekniska läroverk: Avlöningar ett förslagsanslag av 1,177,300 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 8 mars 1940 dagtecknad proposition, nr 154, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för högre lärarinneseminariet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41;

2. till Högre lärarinneseminariet: Avlöningar för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 404,000 kronor;

3. i personalförteckningen för de allmänna läroverken ej mindre under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat uppföra ytterligare 3 lektorer än även under rubriken Tjänstemän å övergångsstat utesluta 5 adjunkter;

4. i sagda personalförteckning under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e uppföra 205 extra ordinarie adjunkter i lönegraden Eo 21;

5. bemyndiga Kungl. Maj:t att — utan hinder av sagda personalförteckning — tills vidare under budgetåret 1940/41, då för realskolstadiet avsedd ordinarie ämnesläraryrbesättning vid samläroverk skall tillsättas, besluta, huruvida befattningen skall kungöras ledig såsom adjunktsbefattning eller ämnesläraryrbesättning;

6. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41;

7. till Allmänna läroverken: Avlöningar för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 26,280,000 kronor;

8. besluta, att för budgetåret 1939/40 gällande grunder för avlöning åt lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mel-

lanskolor och högre folkskolor samt för statsbidrag till sådana skolor skola med av departementschefen angiven jämkning äga tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41;

9. medgiva, att för budgetåret 1939/40 gällande grunder för provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrortstillägg åt vissa lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor skola äga tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41;

10. till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 4,080,000 kronor;

11. till Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 3,340,000 kronor;

12. till Kommunala läroverk: Bidrag till praktiska mellanskolor för budgetåret 1940/41 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,700,000 kronor;

13. besluta, att gällande bestämmelser angående statsunderstöd för budgetåret 1939/40 till statsunderstödda enskilda läroanstalter skola äga huvudsaklig tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41, dock att statsbidrag må utgå till sammanlagt högst 146 parallellavdelningar vid samtliga statsunderstödda privatläroverk;

14. till Privatläroverk: Bidrag till högre goss- och samskolor för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 554,000 kronor;

15. besluta, att den av 1933 års riksdag godkända ändringen i fråga om beloppet av grundunderstöd till högre flickskola skall äga tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41;

16. till Privatläroverk: Bidrag till högre flickskolor för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 516,000 kronor,

därav 30,000 kronor skola användas till nedbringande av terminsavgifter under läsåret 1940/41 vid vissa högre flickskolor i Stockholm under villkor, att Stockholms stad för samma tid bidrager med enahanda belopp på sätt angivits i propositionen nr 252 till 1939 års lagtima riksdag;

17. till Privatläroverk: Bidrag till enskilda mellanskolor för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 75,500 kronor;

18. till Understöd till högre folkskolor för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 1,560,000 kronor;

19. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för läroanstalterna för blinda, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41;

20. till Läroanstalter för blinda: Avlöningar för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 374,800 kronor;

21. till Läroanstalter för blinda: Omkostnader för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 152,600 kronor;

22. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41;

23. till Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Avlöningar för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 194,200 kronor;

24. till Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Omkostnader för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 83,200 kronor;

25. i personalförteckningen för dövstumskolorna minska antalet lärare i kunskapsämne med tre till 55;

26. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för dövstumskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41;

27. till Dövstumskolorna: Avlöningar för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 1,187,000 kronor;

28. till Dövstumskolorna: Omkostnader för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 466,000 kronor;

29. å personalförteckningen för de tekniska läroverken uppföra ytterligare en lektorstjänst;

30. godkänna av departementschefen angiven avlöningsstat för de tekniska läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41;

31. till Tekniska läroverk: Avlöningar för budgetåret 1940/41 anvisa ett förslagsanslag av 1,186,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehått

dels motionen I: 182, vari hemstälts, att riksdagen ville besluta att rörligt tillägg skall tillkomma timlärare vid i motionen avsedda statliga och högre kommunala läroanstalter, under förutsättning att timlärarens anställning avser minst en termin och att densamma provas utgöra lärarens huvudsakliga sysselsättning eller förvärvskälla, samt att riksdagen ville vidtaga härav föranledda höjningar av ifrågakommande anslag, från vilket rörligt tillägg bestrides;

dels motionen II: 236, vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta om rörligt tillägg enligt de grunder, som gälla för övriga stats- och kommunalanställda lärare, på ersättningar åt timlärare vid i proposition nr 154 omhandlade läroanstalter, vilka lärare hava timläraranställningen som sin huvudsakliga försörjning, samt att riksdagen ville vidtaga härav föranledda höjningar av vederbörande anslag för rörligt tillägg;

dels motionen I: 95, vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om en skyndsam utredning om införande av skjututbildning för gossar samt utbildning i röda kors- och lottaverksamhet för flickor vid de högre allmänna läroverken och motsvarande läroanstalter;

dels de två likalydande motionerna I: 167 och II: 225 vari hemstälts, att lärarinna vid kommunal flickskola, som under minst 5 år varit anställd som ämneslärarinna med full tjänstgöring vid statsunderstödd enskild flickskola, som ombildats till kommunal, och som vid skolans kommunalisering icke kunnat beredas ordinarie anställning, måtte kunna

bibehållas vid tjänstgöring i den kommunala flickskolan till samma omfattning som under innevarande läsår, oberoende av vad som kan komma att föreskrivas angående tjänstgöringens omfattning och uppdelning av klass vid kommunala flickskolor under kommande budgetår;

dels ock de två likalydande motionerna I: 181 och II: 237, vari hemställts, att riksdagen ville förklara hinder icke möta att högre folkskola under nästkommande budgetår må kunna förändras till kommunal mellanskola, därest skolan fyller de krav, som anses böra ställas för sådan ombildning.

1. Inledning.

De av departementschefen inledningsvis framlagda allmänna riktlinjerna för besparingsåtgärder beträffande ifrågavarande del av undervisningsväsendet hava icke givit riksdagen anledning till erinran. I likhet med departementschefen förutsätter riksdagen, att de ifrågasatta restriktiva åtgärderna icke komma att äga bestånd längre tid än som finnes oundgängligt med hänsyn till de statsfinansiella förhållandena.

2. Förslagsanslaget till Högre lärarinneseminariet: Avlöningar.

Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts förslag i fråga om förevarande anslag.

3. Förslagsanslaget till Allmänna läroverken: Avlöningar.

A. Vissa särskilda besparingsåtgärder.

Vad angår den ifrågasatta tillfälliga höjningen av lärarnas tjänstgöringstid, finner riksdagen sig böra bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, vilket innebär, att tjänstgöringsskyldigheten för lektorer, adjunkter och ämneslärarinnor utsträcker med i medeltal en halv undervisningstimme i veckan. Förhållanden kunna emellertid uppkomma — särskilt genom inkallande i vidgad omfattning av lärare till militärtjänstgöring — vilka påkalla längre gående åtgärder med avseende å tjänstgöringsskyldigheten än de sålunda beslutade. Riksdagen anser sig böra framhålla, att det vid sådant förhållande bör vara öppet för Kungl. Maj:t att ytterligare provisoriskt utsträcka tjänstgöringsskyldigheten exempelvis i enlighet med statskontorets i ärendet avgivna förslag. I detta sammanhang vill riksdagen jämväl framhålla, att vid tillfällig lärarbrist vid visst läroverk möjligheten att utnyttja kvarvarande lärare inom ramen för den stadgade maximitjänstgöringsskyldigheten i första hand bör undersökas, innan extra arbetskrafter tagas i bruk för undervisningens fullgörande.

Liksom departementschefen utgår riksdagen ifrån, att en ökning av undervisningsskyldigheten för ämneslärare vid de allmänna läroverken, på sätt här ovan angivits, bör genomföras jämväl beträffande de av departementschefen nämnda med dessa läroverk jämförliga läroanstalter.

Riksdagen bifaller förslaget om tillfällig höjning av det högsta som regel tillåtna elevantalet i realskolans avslutningsklasser från 30 till 35 och har icke funnit anledning till erinran mot att, i enlighet med departementschefens förslag, det totala antalet nybörjaravdelningar begränsas till högst samma antal som innevarande läsår.

Förslaget om tillfälligt indragande av vissa glest besatta läroverkslinjer har riksdagen med hänsyn till vad departementschefen anfört icke velat motsätta sig. Riksdagen vill dock framhålla, att dess sålunda intagna ståndpunkt icke får fattas såsom ett principiellt ställningstagande till ifrågasvarande läroverks lämpliga organisation i framtiden, utan att en indragning av sagda linjer i nuvarande statsfinansiella läge får anses hava en rent provisorisk karaktär. Härav följer, att intagning av elever i de ifrågasvarande läroverkslinjerna åter bör äga rum, så snart det av förhållandena finnes påkallat.

Departementschefen har vidare av besparingskäl förordat, att uppdelning av klassavdelning vid nybörjarundervisning i modersmålet, tyska, engelska och franska icke skall för nästa budgetår förekomma. Riksdagen bifaller detta förslag. Likaså godkänner riksdagen förslaget, att tillvalsundervisning i ämnena specialmatematik, fysik och kemi icke skall anordnas vid ett lägre elevantal än fem, varigenom den särställning, dessa ämnen för närvarande intaga i förhållande till övriga tillvalsämnen, skulle upphöra. Riksdagen är vidare ense med departementschefen om att tillvalsundervisning i grekiska å latingymnasiet alltjämt bör få anordnas vid ett lägre deltagarantal än i fråga om andra tillvalsämnen, men har funnit sig böra liksom departementschefen förutsätta en provisorisk höjning från tre till fyra av det lägsta tillåtna deltagarantalet. Liksom departementschefen förutsätter riksdagen, att skolöverstyrelsen alltjämt skall äga rätt medgiva tillvalsundervisning såväl i grekiska som i övriga tillvalsämnen jämväl vid lägre antal lärjungar än de nämnda, då särskilda omständigheter därtill föranleda och tillgängliga medel därtill förslå.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har departementschefen icke ansett sig kunna tillstyrka någon inskränkning av den frivilliga undervisningen i teckning, instrumentalmusik, manlig slöjd och hushållsgöromål. Med hänsyn till den pedagogiska och praktiska betydelsen av ifrågasvarande undervisning, icke minst den i manlig slöjd och hushållsgöromål, samt jämväl med tanke på de lärare, vilka för sin utkomst äro beroende av ifrågasvarande undervisning, anser sig riksdagen icke heller böra för nästa budgetår ifrågasätta någon beskärning av denna undervisning.

B. Anslagsberäkningar.

Riksdagen är ense med departementschefen om att det icke för närvarande synes möjligt att ifrågasätta inrättande av flera nya ordinarie lärartjänster än tre lektorstjänster samt att tidpunkten icke torde vara lämplig för upprättande av en statlig samrealskola i Uppsala. Likaså finner riksdagen i likhet med departementschefen att förslaget om minskning av antalet elever i klasserna icke för närvarande torde böra leda till någon åtgärd från statsmakternas sida.

Departementschefens övriga i samband med anslagsberäkningarna framförda förslag hava icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen har beslutat uppföra ifrågavarande anslag för nästa budgetår med 26,280,000 kronor.

De i motionerna I: 182 och II: 236 framställda yrkandena avse, att rörligt tillägg skulle under vissa förutsättningar tillerkännas timlärare vid de i förevarande proposition nr 154 avsedda statliga och kommunala läroanstalterna. Riksdagen har i sin skrivelse nr 216 behandlat ett motionsvis (I: 183) framställt yrkande om dylikt tillägg åt timlärare vid folk- och småskoleseminarier samt timlärare i läsämne vid folkskola. I nämnda skrivelse anförde riksdagen, att goda skäl syntes föreligga för att kompensation för levnadskostnadsökningen tillerkändes de i motionen I: 183 åsyftade lärarna. På i skrivelsen närmare angivna skäl förutsatte riksdagen, att Kungl. Maj:t ägnade ifrågavarande spörsmål sin uppmärksamhet och vidtog de åtgärder, som kunde befinnas påkallade för frågans närmare utredning. Då timlärare vid de i nu förevarande proposition nr 154 angivna läroanstalterna förekomma i avsevärt större utsträckning än vid seminarier och folkskolor, hava motionerna I: 182 och II: 236 en helt annan räckvidd än den tidigare behandlade motionen I: 183. Det i förstnämnda motioner berörda spörsmålet är därför i ännu högre grad än det i motionen I: 183 avhandlade av den vikt, att det bör närmare uppmärksammas. Riksdagen utgår ifrån, att Kungl. Maj:t i samband med frågan om rörligt tillägg åt timlärare vid seminarier och folkskolor jämväl upptager den i motionerna I: 182 och II: 236 väckta frågan till närmare omprövning.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehäft den ovan nämnda motionen I: 95, vari förordas en skyndsam utredning om införande av skjututbildning för gossar samt utbildning i sjukvårds- och s. k. lottaverksamhet för flickor vid de högre allmänna läroverken och motsvarande läroanstalter. Enligt vad riksdagen under hand inhämtat, har framställning i enahanda syfte gjorts hos Kungl. Maj:t. Utan att vilja föregripa den prövning, som Kungl. Maj:t kommer att ägna förevarande spörsmål, vill riksdagen i anledning av den väckta motionen framhålla, att den utbildningsverksamhet, varom här är fråga, för närvarande omfattas med ett betydande intresse av landets ungdom. Riksdagen anser för sin del skäl

föreligga för ett skyndsamt övervägande av frågan om anordnande för den mognare skolungdomen av en utbildningsverksamhet, inriktad på i huvudsak de verksamhetsgrenar, som i motionen åsyftas. Av särskild vikt synes det enligt riksdagens mening vara att, därest denna utbildning kommer till stånd, den handhaves på ett omdömesgillt sätt och under sådan statlig kontroll, att den fyller en verklig uppgift i den allmänna försvarsberedskapen. Lämpligheten av att anknyta verksamheten i fråga till den stadgade fri-luftsverksamheten vid omförmälda läroanstalter torde även böra övervägas. Riksdagen får slutligen understryka, att en förutsättning för utbildningens anordnande bör vara, att det egentliga skolarbetet icke härigenom kommer att eftersättas. Då, som nämnts, ifrågavarande spörsmål redan är underställt Kungl. Maj:ts prövning, finner riksdagen icke i anledning av motionen I:95 påkallat att hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning i ämnet.

4. Förslagsanslaget till bidrag till kommunala flickskolor.

Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts i detta sammanhang framlagda förslag, att de för innevarande budgetår gällande provisoriska grunderna för avlöning åt lärare vid de högre kommunala skolorna samt för statsbidrag till sådana skolor skola med viss jämkning — avseende tillämpning av den s. k. minimiregeln — äga tillämpning jämväl för nästa budgetår. Likaså bifaller riksdagen förslaget om fortsatt giltighet för nästa budgetår av gällande grunder för provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrortstillägg. Riksdagen har icke heller funnit anledning till erinran mot att, på sätt departementschefen föreslagit, det särskilda förfarandet för beräkning och utbetalande av förskott, som tillämpats för innevarande budgetår, i huvudsak kommer till användning även för budgetåret 1940/41.

Departementschefen har i detta sammanhang gjort vissa uttalanden av principiell innebörd, avseende upprättandet av nya statsunderstödda högre kommunala skolor. Departementschefen har förklarat sig utgå ifrån, att tillstånd till upprättandet av sådana skolor tills vidare i allmänhet icke skulle av Kungl. Maj:t lämnas, dock att ombildning av yrkesbestämd högre folkskola till praktisk mellanskola borde kunna medgivas, om förutsättningarna för en dylik ombildning befunnits särskilt gynnsamma. Riksdagen kan i huvudsak ansluta sig till departementschefens ståndpunkt i förevarande avseende. Av skäl, som i motionerna I: 181 och II: 237 anförts, anser sig riksdagen likväl böra uttala, att ombildning av allmän högre folkskola till kommunal mellanskola synes böra kunna ifrågakomma, då en dylik högre folkskola fyller förutsättningarna härför och särskilda förhållanden, såsom exempelvis långt avstånd till närmaste läroverksort, kunna anföras till stöd för vidtagandet av ombildningen.

Departementschefen har beräknat förslagsanslaget till bidrag till kommunala flickskolor för nästa budgetår till 4,080,000 kronor. Härvid har förutsatts, att de besparingsåtgärder, som föreslagits beträffande de allmänna läroverken, skulle erhålla motsvarande tillämpning beträffande de kommunala flickskolorna. Häremot synes icke vara något att i princip erinra. Riksdagen har emellertid icke kunnat undgå att finna de i motionerna I: 167 och II: 225 anförda synpunkterna i viss mån berättigade. Den pågående kommunaliseringen av enskilda statsunderstödda flickskolor, icke minst framträdande under de senaste åren, har av naturliga skäl medfört vissa svårigheter beträffande placeringen av de lärarinnor, som härigenom blivit övertaliga. Vid ett genomförande av de ifrågasatta besparingsåtgärderna komma dessa svårigheter med säkerhet att accentueras. Såsom i förevarande motioner påpekats, torde dessa åtgärder i vissa fall kunna medföra, att lärare med avsevärd tjänstgöringstid skulle förlora sin anställning vid vederbörande kommunala flickskola. En dylik konsekvens torde böra såvitt möjligt undvikas. Enligt vad riksdagen erfarit, torde antalet av de lärarinnor, varom nu är fråga, icke komma att uppgå till mer än högst ett tiotal. De åtgärder, som skulle behöva vidtagas i syfte att bereda dessa lärarinnor fortsatt anställning inom undervisningsväsendet, synas därför icke behöva medföra mera betydande ekonomiska konsekvenser. I brist på närmare utredning i förevarande hänseende är riksdagen dock icke beredd att närmare angiva de utvägar, som kunna stå till buds för vinnande av nämnda syfte. Riksdagen utgår emellertid ifrån, att Kungl. Maj:t upptager ifrågavarande spörsmål till övervägande och föranstaltar om erforderliga åtgärder i angiven riktning. Lämpligen synas åtgärderna, i anslutning till vad i motionerna förutsatts, böra begränsas till att avse lärarinnor med sammanlagt minst fem års full tjänstgöring vid visst privatläroverk eller vid nämnda läroverk och den kommunala flickskola, som trätt i stället för detsamma.

Detta riksdagens ståndpunktstagande torde icke föranleda någon ändring i de av departementschefen verkställda och här godtagna anslagsberäkningarna.

5. Förslagsanslaget till bidrag till kommunala mellanskolor.

Riksdagen, som erinrar om vad riksdagen under nästföregående punkt anförts beträffande ombildning av högre folkskola till kommunal mellanskola, bifaller vad Kungl. Maj:t föreslagit ifråga om förevarande anslag.

6. Anslag till bidrag till praktiska mellanskolor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag angående anslag för nästa budgetår till förevarande ändamål.

7. Förslagsanslaget till bidrag till högre goss- och samskolor.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen beslutat, att gällande bestämmelser angående statsunderstöd för innevarande budgetår till statsunderstödda enskilda läroanstalter skola äga huvudsaklig tillämpning jämväl för nästa budgetår, dock att statsbidrag må utgå till högst 146 parallellavdelningar vid samtliga statsunderstödda privatläroverk. Riksdagen har jämväl beslutat att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag för budgetåret 1940/41 uppföra förevarande anslag med 554,000 kronor.

8. Förslagsanslaget till bidrag till högre flickskolor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot departementschefens anslagsberäkning, har beslutat uppföra ifrågavarande anslag för nästa budgetår med 516,000 kronor.

9. Förslagsanslaget till bidrag till enskilda mellanskolor.

Kungl. Maj:ts förslag ifråga om anslag till förevarande ändamål bifalles av riksdagen.

10. Förslagsanslaget till understöd till högre folkskolor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot departementschefens anslagsberäkningar. Riksdagen får härjämte framhålla, att riksdagen delar departementschefens uppfattning, att en utredning, avseende förekomsten av vissa, mindre frekventerade skolor och möjligheten att åstadkomma en centralisering på detta område, torde böra komma till stånd.

11. Förslagsanslagen till Läroanstalter för blinda: Avlöningar och Omkostnader. Förslagsanslagen till Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Avlöningar och Omkostnader.

Riksdagen, som finner sig böra godkänna en löneroglering för vårdare och tjänstepersonal vid ifrågavarande undervisningsanstalter i överensstämmelse med vad departementschefen förordat, har icke funnit anledning till erinran mot departementschefens beräkningar av anslagen till förevarande ändamål.

12. Förslagsanslaget till Dövstumskolorna: Avlöningar.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit ifråga om förevarande anslag har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen bifaller sålunda jämväl förslaget, att två av lärartjänsterna vid dövstumskolan i Lund skola

ställas till Malmöhus läns landstings förfogande i syfte att bereda sysselsättning åt de två lärare, Evert Lundberg och Ebba Sjölin Borgström, vilka genom sin vägran att vid statens övertagande av dövstumundervisningen övergå i statstjänst erhållit en arbetsfri inkomst. Riksdagen avlåter särskild skrivelse (nr 265) angående statsbidrag till bestridande av avlöning till ifrågavarande två lärare.

13. Förslagsanslaget till Dövstumskolorna: Omkostnader.

Riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

14. Förslagsanslaget till Tekniska läroverk: Avlöningar.

Riksdagen bifaller vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om förevarande anslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

1. godkänt följande avlöningsstat för högre lärarinneseminariet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i> kronor	303,100	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		7,250
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 62,100	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	4,900	67,000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		26,650

Summa förslagsanslag kronor 404,000;

2. till Högre lärarinneseminariet: *Avlöningar* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 404,000 kronor;

3. i personalförteckningen för de allmänna läroverken ej mindre under rubriken Tjänstemän å ordinarie stat uppfört ytterligare 3 lektorer än även under rubriken Tjänstemän å övergångsstat uteslutit 5 adjunkter;

4. i sagda personalförteckning under rubriken Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e uppfört 205 extra ordinarie adjunkter i lönegraden Eo 21;

5. bemyndigat Kungl. Maj:t att — utan hinder av sagda personalförteckning — tills vidare under budgetåret 1940/41, då för realskolestadiet avsedd ordinarie ämneslärarbefattning vid samläroverk skall till-

sättas, besluta, huruvida befattningen skall kungöras ledig såsom adjunktsbefattning eller ämneslärarinnebefattning;

6. godkänt följande avlöningsstat för de allmänna läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	20,660,000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	165,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Arvoden åt kvinnliga sakkunniga	kronor	1,260
b. Arvoden åt tillsynslärare	»	18,000
c. Personliga tilläggsarvoden åt första lärarinnor	»	2,400
d. Arvoden åt skolläkare, <i>förslagsvis</i>	»	130,600
e. Arvoden åt bibliotekarier	»	87,500
f. Arvoden åt biträden å rektorsexpeditionerna	»	85,000
g. Särskilda arvoden vid provårsläroverk	»	163,200
h. Särskilda arvoden vid statens aftonskola	»	4,340
		492,300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	3,365,000
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	300,000
		3,665,000
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:		
a. Vissa ersättningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	300
b. Tillfällig löneförbättring	»	600
		900
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2,223,400
	Summa kronor	27,206,600

Särskilda uppbördsmedel:

1. Bidrag från Stockholms stad	kronor	15,000
2. Av kommuner och lärare erlagda hyresersättningar och hyror	»	274,000

3. Avkastning av donationer från kronan m. m.	kronor	37,600	
4. Av vaktmästare erlagda hyror samt ersättning för bränsle och lyse	»	120,000	
5. Bidrag ur läroverks ljus- och vedkassor till vaktmästarpersonalens avlöning	»	480,000	kronor 926,600
			<hr/>
			Nettoutgift kronor 26,280,000;

7. till *Allmänna läroverken: Avlöningar* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 26,280,000 kronor;

8. beslutat, att för budgetåret 1939/40 gällande grunder för avlöning åt lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor samt för statsbidrag till sådana skolor skola med förut angiven jämkning äga tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41;

9. medgivit, att för budgetåret 1939/40 gällande grunder för provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrortstillägg åt vissa lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor skola äga tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41;

10. till *Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala flickskolor* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 4,080,000 kronor;

11. till *Kommunala läroverk: Bidrag till kommunala mellanskolor* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 3,340,000 kronor;

12. till *Kommunala läroverk: Bidrag till praktiska mellanskolor* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,700,000 kronor;

13. beslutat, att gällande bestämmelser angående statsunderstöd för budgetåret 1939/40 till statsunderstödda enskilda läroanstalter skola äga huvudsaklig tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41, dock att statsbidrag må utgå till sammanlagt högst 146 parallellavdelningar vid samtliga statsunderstödda privatläroverk;

14. till *Privatläroverk: Bidrag till högre goss- och samskolor* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 554,000 kronor;

15. beslutat, att den av 1933 års riksdag godkända ändringen i fråga om beloppet av grundunderstöd till högre flickskola skall äga tillämpning jämväl för budgetåret 1940/41;

16. till *Privatläroverk: Bidrag till högre flickskolor* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 516,000 kronor,

därav 30,000 kronor skola användas till nedbringande av terminsavgifter under läsåret 1940/41 vid vissa högre flickskolor i Stockholm under villkor, att Stockholms stad för samma tid bidrager med enahanda belopp på sätt angivits i propositionen nr 252 till 1939 års lagtima riksdag;

17. till *Privatläroverk: Bidrag till enskilda mellanskolor* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 75,500 kronor;

18. till *Understöd till högre folkskolor* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,560,000 kronor;

19. godkänt följande avlöningsstat för läroanstalterna för blinda, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i> kronor	243,500	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		3,680
3. Avlöningar till vårdare och tjänstepersonal:		
a. Grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i> kronor	83,300	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	7,800	91,100
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m. kronor	11,620	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	1,200	12,820
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		23,700
		<u>Summa förslagsanslag kronor 374,800;</u>

20. till *Läroanstalter för blinda: Avlöningar* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 374,800 kronor;

21. till *Läroanstalter för blinda: Omkostnader* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 152,600 kronor;

22. godkänt följande avlöningsstat för vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i> kronor	67,000	
2. Arvode och särskild ersättning, bestämd av Kungl. Maj:t		1,200
3. Avlöningar till vårdare och ekonomipersonal:		
a. Grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i> kronor	96,000	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	8,000	104,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m. kronor	12,100	
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	1,700	13,800
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		8,200
		<u>Summa förslagsanslag kronor 194,200;</u>

23. till *Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Avlöningar* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 194,200 kronor;

24. till *Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte: Omkostnader* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 83,200 kronor;

25. i personalförteckningen för dövstumskolorna minskat antalet lärare i kunskapsämne med tre till 55;

26. godkänt följande avlöningsstat för dövstumskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	680,000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	11,700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Grundbelopp	kronor	32,675
b. Vikariatsersättningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	350
		33,025
4. Avlöningar till vårdare och tjänstepersonal:		
a. Grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	236,000
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	31,000
		267,000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	112,000
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	9,000
		121,000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	74,275
	Summa kronor	1,187,000;

27. till *Dövstumskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,187,000 kronor;

28. till *Dövstumskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 466,000 kronor;

29. å personalförteckningen för de tekniska läroverken uppfört ytterligare en lektorstjänst;

30. godkänt följande avlöningsstat för de tekniska läroverken, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	678,300
2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i> »		8,600
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a. Arvoden åt skolläkare	kronor	6,400
b. Arvoden åt bibliotekarier »		3,570
c. Arvoden åt bokförings- och skrivbiträden åt rektorer »		7,700
		17,670
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	420,000
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i> »		10,000
		430,000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> »		75,000
		<u>Summa kronor 1,209,570</u>

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror och hyresersättningar m. m.	kronor	23,570
		<u>Nettoutgift kronor 1,186,000;</u>

31. till *Tekniska läroverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1940/41 anvisat ett *förslagsanslag* av 1,186,000 kronor.

Stockholm den 29 maj 1940.

Med undersåtlig vördnad.